

سینزدہ نومبر

1839

گوستانک ۽ خون ۽ حقاریں روچ

13 نومبر 1839: گوستانگ ۽ ھون چکاریں روج

دلگوش: دانگانی بزانت ۽ گڈسر ۽ دانگ انت۔

جھان ۽ دودمانی پدنتگی ۽ نوک آبادی توانانی مزنیں دستے گون انت۔ دگرانی زمین ۽ مڈیاں پلگ ۽ آینی واھگ ۽ مردم چہ دودمانی دیروئی ۽ دگ ۽ گسر کرت ۽ مزنیں کچے ۽ بیرانی آروکیں جنگ ابزار (سلاہ) ۽ پرورش نہ وروکیں لشکر ٹاھینگ ۽ سکین دات انت۔ نی ماد ۽ ایں کہ جھان ۽ 12512 ایٹم بم ھست انت ۽ اگاں چہ دہ ۽ بہ گر سد ایٹم بم ھم آس دیگ بہ بیت جھان سرجم ۽ تباہ بیت۔ بزالی تیوک ۽ پاکستان سرجمیں جھان ۽ تباہ کرت کنت کہ آئی ۽ گور ۽ 170 ایٹم بم ھست۔

بلوچستان ہم برتانیائی سامراج ۽ جھان ۽ مڈیانی دستیک کنگ ۽ واہگ ۽ ار جان بوت۔ 1839 ۽ سال ۽ برتانیاء واکداراں وتی واک نزوریں راجے ۽ بگیری ۽ کار مرد کرت ۽ آسدانی سال ۽ زیر دستی ۽ گر ۽ تیلانک دات۔ پیشکا کہ آوتی ہماہگس ڈیہ ۽ بگیری ۽ وتی سر زمین ۽ کار مرد کنگ ۽ ساڑی نہ بیتگ۔

مروچی وھدے ماسال 1839 ۽ بلوچستان ۽ بارہ ۽ جیرٹایں، مئے گمان ۽ آزمانگ ۽ بلوچستان گیشتر پد مننگ بیتگ بلے چہ گوستاکی گاگد ۽ کراچاں ہما زانگ بیت کہ بلوچستان ہما باریک ۽ ہم تنگ ۽ پد مننگ نہ بیتگ۔ بلوچستان ۽ بادشاہ لال شھمیر مھراب ہان 1816 ۽ واکدار بوت۔ واجہ بلوچستان ۽ بیست ۽ ششی ’ہان بلوچ‘ ات۔ بلوچ ٹک گوں وتی بے دروریں ہم سنتی ۽ پارسنت ۽ گوستانک ۽ بنداتی بلوچ مھتر ہند (ریاست) ۽ بن ہشت ایر کنگ ۽ سو بھند بوت انت۔ دگ ۽ مز نیں واک ۽ نوک آبادی گر ۽ چیلانی زمانگ ۽ وتی وتو اکی ۽ درشان ۽ بلوچ واکداراں وتی سرکار ’بلوچی سرکار‘ گوشتگ ات، بزاں مھتر ہند ۽ مز ن واک ۽ مانزمان بلوچ راج ات۔ ساراوان، کچ گندواہ، جھلاوان، لس ۽ مکوران بلوچستان ۽ پنج استان ات انت ۽ جھل ۽ پہ ڈیہ ۽ سرکاری کارانی ٹراینگ ۽ ہنکین (اضلاع) جوڑ کنگ بیتگ ات۔ ڈیہ ۽ وزیر ی اگدہ سردارانی جاہ ۽ وانندگ ۽ سو گھیں مردماں گون ات انت۔ پشت ماں پشتی واکداری ۽ پد ۽ بلوچ ۽ ہانانی تہ ۽ سیاسی ۽ چار گزاری پھتوتی

آیان ات۔ بلوچ ۽ ہانانی تچ ۽ پوشاک ۽ چہ آیانی سیاسی دید ۽ زانت ۽ آیانی
 دیر وئی دوستی ۽ جلتک سہرات۔ ماں جھان ۽ پہ راجی مہتر ہند ۽ جوڑ کنگ ۽ آیانی
 دید انک گیش اتگ ات، کہ چہ آیانی او گام، کرد ۽ کاراں پد ر ات۔ پیشکا آیانی
 سروکی ۽ بلوچستان ۽ باندات رثنا ات۔ بلے دگ ۽ بیو کیس مٹی ۽ انگریزانی دگ
 ۽ تہ ۽ دلچسپیاں بلوچستان جیرٹھانی آماج کرت۔ اد ۽ اے گپ دلگوش کر زانت کہ
 جھان ۽ دگہ بادشاہانی پیم ۽ ہان بلوچ ۽ دربار ہم پندلانی بنجہ ات۔ در ملکی
 وزیرانی سر ۽ ہم بلوچی سرکار ۽ نرور کنگ ۽ بھتام ات انت۔ بلے پہ بلوچی سرکار ۽
 داشت ۽ ڈیہ ۽ تہ ۽ ترس چوش مزن نہ ات انت کہ چہ آیانا ہان بلوچ پروش بہ
 وارت یاپہ آئی ۽ واکداری ۽ مزنیں جیرٹھ وادی بہ بیت۔

1834 ۽ انگریزاں او گانستان ۽ شاہ شجاع بادشاہی ۽ پد گرگ ۽ آئی ۽ کمک کنگ ۽
 شور کرت۔ او گانستان پہ آیانا دگہ نوک آبادی واکاں چہ ہندوستان ۽ سیمسراں
 دیر دارگ ۽ ارز شتمندیں جاھے ات ۽ پہ آود ۽ سر بیگ ۽ آیانا بلوچستان ۽
 واکداری پلہ مرزی ۽ بلوچ زمین پکار ات۔ بر تانیا ۽ لیمینٹ لچ کلات ۽ دیم دیگ
 بوت داں چہ ہان بلوچ ۽ کمک بہ گپت بلے ہان بلوچ پہ او گانستان ۽ سر ۽ ارش
 ۽ وتی زمین ۽ دیگ ۽ ساڑی نہ بوت۔ آئی ۽ دید ات کہ شاہ شجاع ابید چہ انگریز ۽ ڈنی
 مردمانی کمک ۽ وتی بادشاہی ۽ پد بہ گپت۔ پیشکا لچ ۽ ہان بلوچ ۽ میان ۽ مسام ۽

کوششت بے سوب بوت بلکیں بلوچاں انگریز لشکر ۽ راہ بست ۽ آیانی سر ۽ ارش ہم کرت۔

انگریزاں پد ۽ ہان بلوچ ۽ ٹاھینگ ۽ کوششت کرت۔ سرا لیکزنڈر برنس پہ مسام بندی ۽ کلات ۽ اتک داں ہان بلوچ ۽ بہ منارین ایت کہ آشتال ۽ بہ روت گوں شاہ شجاع دوچار بہ کپ ایت۔ آئی ۽ گوشگ پیتگ ات کہ آو گانستان ۽ سر ۽ شاہ شجاع واکداری ۽ اگبال ۽ بہ من ایت، شمال ۽ بہ روت ۽ گوں آئی ۽ دوچار بہ کپ ایت ۽ آئی ۽ منگہ بہ دنت۔ اے لوٹ ہان بلوچ ۽ کم منگھی ۽ بلوچی سرکار ۽ وتو اکی ۽ بگیری ات۔ ہان بلوچ ۽ ہیچ وڑیں پد ۽ پیش نہ چارات ۽ اے لوٹ رد کرت۔ انگریزاں بلوچی سرکار ۽ اے شور بے وپائی ۽ بدگمانی گوشت، ہان بلوچ انگریزانی دژ من لیک ات ۽ آئی ۽ ڈنڈیگ ۽ شور کرت۔

چہ ایشی ۽ پیش ہم بازیں باوستانی پارست ۽ انگریز بلوچستان ۽ وتو اکی ۽ آئی ۽ آجونی ۽ بگیری ۽ پندل ساچک ۽ ات انت۔ نی آیاں نیمونے رس اتگ ات کہ آہان بلوچ ۽ چہ واکداری ۽ یک کر بہ کن ۽ اد ۽ وتی کاسگ چٹیں واکدارے بہ نندارین انت۔ سرتامس و لشار ۽ بریگیڈ چہ کابل ۽ ہندوستان ۽ واترگ ۽ ات، ہمانی ۽ گلے ۽ کلات ۽ سر ۽ ارش کنگ ۽ پیمان رس ات۔

انگریزی لشکر 13 نومبر 1839ء کلات انگر کرت ۽ گوں ٹوپاں کلات ۽ دیوال ڈرینت
 آنت۔ ہان بلوچ گوں ہپت سد سپاہیگاں گوں انگریزاں دیم پہ دیم بوت۔ آ
 گوں ناترسی ۽ مڑات۔ آئی ۽ بالاد 35 ٹپ پرات بلے پد ۽ ہم گوں وتی زہم ۽
 دشمنانی سر ۽ بیڑ برگ ۽ آت، ہمے میان ۽ ولشار ۽ آگوں توپک ۽ نشانگ کرت۔
 13 نومبر 1839ء نیم روج ۽ ہان بلوچ مہراب ہان شہید بوت ۽ گوں آئی ۽
 ہوناں بلوچستان ۽ سھر ۽ شینزیں بیرک ریتو بوت۔

اے میڑ ۽ ابدل کریم رنیشانی، سردار ولی محمد شاہی زہی مینگل، میر تاج محمد
 شاہی زہی مینگل، میر محمد الی شاہی زہی مینگل، میر پزل محمد، سردار زمان
 ہان پندرانی، میر داد کریم چند زہی شاہوانی، میر شہباز ہان نیچاری، میر بدل
 ہان نیچاری، ہان محمد دھوار شہر کلات ۽ مستر، میر نبی بکش جتوئی نرک کلات ۽
 نندوک، میر کیسر ہان بزنجو، میر شاہ دوست بزنجو، محمد رز او زیر ہیل، نور محمد
 شاہی ولد پولات سگار سر مستانی جنگ ابزرانی انبار دار، تاج محمد شاگاسی، گنج وزیر
 دیوان بچال۔ دیوان کیم چند، دیوان آسرداس ہندو پنجائیت کلات ۽ کئی ۽ دگہ
 400 بلوچ شہید بوت۔

اے جنگ ۽ بلوچاں پرورش وارت ۽ بلوچستان ۽ زیر دستی ۽ شول کشیں بارگیے بنا
 بوت۔ بلے مروچی 193 سال گوزگ ۽ پد ہم بلوچ لال ششمیر مہراب ہان ۽
 پر منگھی یات کن انت کہ آکم مردم، شنگ ۽ شانگیں آبادی ۽ مزین سر ڈگارے
 ۽ سر ۽ تالانیں ڈھیے ۽ دیسپانی ۽ گوں وتی کسانیں لشکر ۽ آزمانگ ۽ جھان ۽ مزین
 تو ان ۽ دیم ۽ میلانک بوت۔ مزین تو ان ۽ باج برت۔ آئی ۽ بلوچ ۽ نہ کرگ ۽
 مزین ڈنڈے دات بلے ماں گوستانک ۽ لال ششمیر مہراب ہان و زمان بوت۔
 ما واجہ ۽ ششمیری روج ۽ سمجھیں بلوچ ششمیراں یات کن ۽ در سیں بلوچ ششمیرانی
 ستاشانی ۽ کن ایں کہ آیاں پہ گلز میں ۽ دیسپانی ۽ آجوتی ۽ وتی ساہ ندر کر تگ انت۔

بلوچ راجی زرمبشت (بی این ایم)

لھتے دانکانی بزانت

ھون چکار: ھون ۽ پر

گوستانک: تاربخ

ھم تنگ: برابرى / ھم ھساب

گر: کھائی

نوڪ آبادى توان: نو آبادى طاقت، كالونيل پاور

دگ: راہ

گسر کنگ: گار کنگ

جنگ ابزار: سلاہ، ہتھیار

ڈیھ: ملک

مڈی: دولت

گاگدء کراچ: دستاویز

سھرا: ظاہر

دیدانک: موقف

اوگام: نعرہ

دلگوش کرز: توجہ طلب

بھتام: الزام

پروش: شکست

ساڑی بیگ: راضی

شھمیر: وژنام مرگ، شھید

مزن توان: سپر پاور

ٹک: قبیلہ

پارست: ذریعہ

مہتر ہند: ریاست

درشان کنگ: بیان کنگ

مانزمان: ضامن

استان: صوبہ

ٹراہنگ: انتظام کنگ

ہنکین: ضلع

واکدار: حاکم

واکداری: حاکی

مزن واک: اقتدار اعلیٰ

چار گزرای: انتظامی

پھتو: پختہ

پندل: سازش

بخاہ: مرکز

داشت: استحکام

سیمسر: سرحد

پلہ مرزی: حمایت

مسام: معاہدہ

اگبال: حق

مننگہ: عزت، شرف

باوست: محم

نیمون: بہانہ

کاسگ چٹ: کاسہ لیس

گل: مردم یا لشکر، بھرے

بیڑ برگ: حملہ کنگ

شینز: سبز، Green

ریٹو: سھر

میلائنگ بیگ: دیم، دارگ

ڈنڈ: سزا

جٹنگ: عکس

سجھیس: کل، درس

ستاشانی: خراج تحسین

دیمپانی: دفاع

پندل ساچگ: سازش جوڑکنگ

گنج وزیر: وزیر مال، وزیر خزانہ

آسمر